

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אביבית נחמיאס

תובעת: ה.ג.
ע"י ב"כ עו"ד הדס פרידמן כהן

נגד

נתבע: י.מ.
ע"י ב"כ עו"ד ליאורה אוחנה

בעניין הקטינים:

א' ילידת 2004

ר' יליד 2009

פסק דין

לפני תובענה בעניינם של הקטינים שבכותרת, שהגישה אם הקטינים כנגד אביהם. התובענה החלה כתובענה למתן סעדים בעניין שינוי זמני שהות ואופן קבלת טיפול לקטינים אולם התפתחה בסופו של יום לתביעה להפרדה גיאוגרפית בין הורי הקטינים, אישור העתקת מקום מגורי הקטינים ליישוב אחר, ורישומם של הקטינים למוסדות חינוך ללא צורך בחתימת האב. בני המשפחה מתגוררים כיום בקיבוץ **** הקטינים זוכים לשני הורים אוהבים אשר משקיעים בהם את מיטב זמנם, הקטינים מתחנכים במסגרות חינוך מכילות ואשר מתאימות עצמן לצורכיהם. כפי שצינתי בהחלטה שניתנה לאחר שמיעת הקטינים, הקטינים מטופחים, אינם מוסתים כנגד מי מהוריהם וכיום אינם מעורבים ברזי ההליך השיפוטי מעבר למינימום ההכרחי. התרשמתי כי אהבתם הרבה של הורי הקטינים והשקעתם הרבה בילדיהם, ניכרת היטב בקטינים. ניתן היה לחשוב כי מצב בו שני הורים אשר אוהבים את ילדיהם, ואשר מתגוררים בסמיכות זה לזה בקיבוץ משגשג בצפון הארץ, הינו "מתכון מנצח" דוגמא ומופת לקיום הסדר של משמורת משותפת, במסגרתה יכולים הקטינים לקיים קשר משמעותי ומיטיב עם שני הוריהם, והכל בשמחת הלב, ותוך מיצוי מלא של הפוטנציאל העצום הטמון בהם. למרבה הצער, המציאות רחוקה ממצב זה, כרחוק מזרח ממערב. העניינים התגלגלו לכדי כך שחרף כל הטוב הזה – שני הקטינים נמצאים במצב נפשי ורגשי קשה. במהלך השנים מצבה של א' התדרדר (למעט תקופות מסויימות של רגיעה) עד כדי הפרעות אכילה, מצב של חרדה, אמירות אובדניות ואי ביקור סדיר בבית הספר במשך שנים. הקטין ר' מבטא את מצוקתו בהתפרצויות זעם, שבירת רכוש, תוקפנות כלפי אחרים (בני גילו ואנשי חינוך) וקושי בקבלת סמכות וגבולות.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

1 וכל זאת למה? כפי שיובהר בהמשך, עוצמת הסכסוך בין ההורים הינה כה גבוהה עד כדי חוסר יכולת
2 מוחלט לראות את הנזק העצום שהסכסוך ביניהם גורם לילדיהם הקטינים.

תמצית העובדות הצריכות לעניין:

5 1. הצדדים נישאו כדמו"י בשנת 2001. מנישואים אלה נולדו הקטינים שבכותרת: א', כיום בת
6 כ-15 וחצי שנים, ור', כיום בן כ-11 שנים.

7 2. האם נולדה בקיבוץ *****, והכירה את האב במסגרת עבודתם בקיבוץ. לאחר נישואיהם
8 התגוררו במושב ברמת הגולן וכאשר א', ביתם הבכורה היתה בת כשנתיים, חזרה האם
9 להתגורר בקיבוץ. לאחר כשנה בתום מלחמת לבנון השנייה, לאחר פציעתו במסגרת שירות
10 מילואים, עבר גם האב לקיבוץ.

11 3. המתח והמריבות בחיי הנישואין התגברו לאחר הפציעה ובשנת 2013 הצדדים נפרדו, כאשר
12 האם נותרה לגור בבית המשותף והאב עבר להתגורר בבית אחר בקיבוץ. בשנת 2016 בני הזוג
13 התגרשו.

14 4. אין חולק כי האב סובל מבעיות נפשיות והוא נמצא בטיפול פסיכולוגי בשנים האחרונות (ר'
15 דיווח הפסיכולוגית גב' ע' מיום 27.01.19). לטענת האב בעיות אלה הינן תוצאה של הלם קרב,
16 ולטענתו החל בהליך של הכרה בפוסט טראומה עקב הפציעה, אולם לא הובא כל מסמך
17 לתמיכת טענת האב להיותו הלום קרב או להליכי הכרה בו ככזה. בנוסף טוען האב כי הוא
18 הגיש בקשה לשימוש בקנאביס רפואי.

19 5. האם החלה לפני כארבע שנים מערכת זוגית נוספת, בן זוגה מתגורר ביישוב *****. זוגיות זו
20 של האם הינה זוגיות יציבה ובן זוגה של האם מהווה חלק משמעותי בתא המשפחתי של האם,
21 ודמות משמעותית בחיי הקטינים. אף האב מנהל מערכת יחסים משמעותית עם בת זוג
22 המתגוררת בקיבוץ, ולדבריו קיים קשר טוב בינה לבין הקטינים.

23 6. בין הצדדים התנהלה תביעה בעניין חלוקת נטל גידול הקטינים, קביעת דרכי חינוך וטיפול
24 שהגישה התובעת כנגד הנתבע (תמ"ש 5255-07-16) במסגרתה ניתן תוקף של פסק דין ביום
25 22.11.2017 להמלצות העו"ס לסדרי דין שפורטו בתסקיר מיום 21.12.16.

26 7. בהתאם להמלצות האמורות, המשמורת על הקטינים נותרה אצל אימם, כאשר הקטינים יהיו
27 עם אביהם יומיים בשבוע ובכל סופ"ש שני, וזאת חרף דרישת האב לשנות את זמני השהות.
28 הטעם לכך היה הרצון לתת יציבות לקטינים ועל מנת למנוע בלבול הנובע משינוי נוסף של
29 זמני השהות.

30 8. ביום 10.12.2018 הגישה התובעת בקשה ליישוב סכסוך בצירוף בקשה לסעדים דחופים בעניין
31 מתן טיפול לקטין ושינוי זמני שהות (י"ס 21202-12-18). בהחלטה מיום 18.12.2018 נעתרתי
32 לבקשה לקיצור תקופת עיכוב ההליכים, על מנת למנוע כל עיכוב בבירור התובענה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

9. ביום 07.03.19 הוגש לתיק תסקיר מפורט בו תואר מצבם העגום של הקטינים. תוכנו של התסקיר יפורט בהמשך. בתמצית יאמר כי נוכח מצבם הנפשי של הקטינים המליצו העו"ס לסדרי דין ועו"ס לחוק הנוער כי לינת הקטינים בבית האב תופסק לחלוטין.

10. בתום הדיון שהתקיים בפני ביום 31.03.2019 במהלכו שמעתי את הצדדים, ניתנה החלטה כדלקמן (עמ' 15 לפרוטוקול):

"לאחר עיון בהמלצות התסקיר, בדיווח הפסיכיאטרית נוכח מצבם של הקטינים ולאחר ששמעתי את הצדדים והתרשמתי מרמת הקונפליקט ביניהם, אני מקבלת את המלצות התסקיר בעניין הסדרי הלינה, וקובעת כי הקטינים ילונו בבית האם לכל אורך השבוע. יחד עם זאת, נוכח החשיבות הרבה שהאב רואה בקיום סדר יום קבוע לקטינים, ובכך שבתחילת השבוע הקטינים יהיו בביתו, ומתוך התחשבות ברצונו של האב ובחשיבות הקשר בינו לבין הקטינים, אני מורה כי הקטינים יהיו עם אביהם בימים א', ב' ו-ה' ללא לינה עד השעה 20:00.

שאר ימות השבוע הקטינים יהיו אצל אימם.

סופי השבוע הקטינים יהיו עם הוריהם לסירוגין ללא לינה בבית האב".

11. האב התקשה להשלים עם החלטה זו, וכתוצאה ממנה הפסיק באחת כל קשר עם הקטינים, למעט מפגשים אקראיים בשבילי הקיבוץ, אשר השפיעו קשות על מצבם הנפשי של הקטינים שנע בין כמיהה לפגוש את אביהם לבין חרדה מפגישה מקרית עימו.

12. נוכח מצבם של הקטינים ובטרם נקיטת הליכי נזקקות לפי חוק הנוער, המליצו רשויות הרווחה על הפרדה גיאוגרפית בין הצדדים. בעקבות המלצה זו הציעה האם כי תעבור להתגורר עם הקטינים ביישוב **** שם מתגורר בן זוגה.

13. האב התנגד בתוקף להמלצות רשויות הרווחה, ועמד על כך כי כל מטרתה של האם הינה מתן היתר להעסקת מקום מגורי הקטינים לטובת מגורים משותפים עם בן זוגה ביישוב אחר. כן עומד האב על חלוקה שווה של זמני שהות עם הקטינים.

14. ביום 20.04.19 לאחר שהתכנסה וועדה לתכנון טיפול, הוגש תסקיר משלים ובו המלצות להפרדה גיאוגרפית בין ההורים בהקדם האפשרי. והתסקיר מיום 11.06.19 המליץ על מעבר הקטינים ל****.

15. לדיון שנקבע ליום 19.06.19 האב התייצב עם באת כוחו הנוכחית ולבקשתו נוכח מורכבות העניינים שהצריכו הכרעה ונוכח חוסר אמון המוחלט של האב ברשויות הרווחה, מינתי מומחה מטעם בית המשפט, כדי לחוות דיעה וליתן המלצות בנוגע לשאלות שבמחלוקת: שאלת המשמורת וחלוקת זמני השהות, הצורך בהפרדה גיאוגרפית בין ההורים, סוגיית

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

העתקת מקום המגורים של הקטינים ליישוב ***** וסוגיית מוסדות החינוך של הקטינים.

בסופו של יום מינוי המומחה בוטל משהנתבע לא שילם את שכ"ט המומחה.

16. בנוסף, הוריתי בהחלטה שניתנה בפרוטוקול הדיון מיום 19.06.19 כי כלל המחלוקות בין

הצדדים תוכרענה במסגרת הליך זה ללא צורך בהגשת תובענות נוספות לרבות בשאלת מוסד

החינוך, סוגיה נוספת לגביה הצדדים היו חלוקים.

17. בתום דיוני ההוכחות בהם נחקרו הצדדים ועורכי התסקיר כמו גם עו"ס הקיבוץ, הצדדים

סיכמו טענותיהם וכעת עלי להכריע במכלול המחלוקות בין הצדדים.

המלצות וועדות לטיפול תכנון והערכה:

18. בעניינם של הקטינים התקיימו מספר לא מבוטל של ועדות לתכנון טיפול והערכה, אשר

התכנסו מעת לעת, החל מחודש אוגוסט 2014, בעקבות חוסר תפקוד מוחלט של הקטינה א'

במסגרת החינוך. דיוני הוועדות וההמלצות השונות, משקפות במידה רבה את ההידרדרות

במצבם של הקטינים. להלן תפורטנה תמצית דיוני הוועדות.

סיכום ועדה לתכנון טיפול והערכה בנוגע לא' מ' מיום 4.8.14:

19. הוועדה התכנסה בעניינה של א' לאחר שנעדרה מבית הספר, מצבה הרגשי היה ירוד והיא

התקשתה להתמודד עם הקונפליקט ההורי. יצויין כי בוועדה נעשה נסיון לקיים דיון אף

בענייניו של הקטן ר', שהיה באותה העת בן 4.5 וסבל מפחדים. האב הביע התנגדות לשילוב

הקטין בטיפול רגשי ומשפחתי והתנגד בתוקף לדבר על ר' משום שלטענתו הוועדה דנה בא'.

20. הוועדה התרשמה מהורים אוהבים ואכפתיים, אך הקונפליקט בניהם מקשה על התקשורת

בעניין הילדים. בנוסף, תפיסותיהם החינוכיות של ההורים מנוגדות זו לזו. מורכבות זו

משפיעה על הילדים וגורמת לסבל של כל המשפחה.

21. החלטות הוועדה: המשך הדרכה הורית ע"י הגב' ד' המטפלת המשפחתית, עריכת אבחון

פסיכו-דיאגנוסטי לקטינה ומעקב בהתאם לצורך.

הועדה לתכנון טיפול בנוגע לקטינה א' מיום 19.1.15

22. בוועדה צויין כי חרף התגייסות ההורים ומערכות החינוך לאחר וועדת התכנון והטיפול

הקודמת, היתה נסיגה במצבה הרגשי של א', וההורים העידו כי א' מתקשה לגייס כוחות,

נמצאת במצב רוח ירוד, מגיעה לבי"ס לסירוגין ונעדרת רבות.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

משתתפי הוועדה התרשמו מהדיון כי ההורים מתקשים לתקשר בניהם ודואגים לא, א' נראית עייפה ונמצאת בהימנעות, ייתכן בעקבות חרדה ודכאון.
23. **תמצית החלטות הועדה:** הוועדה החליטה להמתין לתוצאות האבחון הפסיכו-דיאגנוסטי שנערך לקטינה אצל גב' א.י. הובהר לאב שהוא אינו יכול לעזוב את הקטינים בבית ללא השגחה, נוכח האיסור להשאיר ילדים עד גיל 6 לבד. הוועדה החליטה על הפניית א' להערכה פסיכיאטרית אולם האב הביע התנגדות לכך. כן הוחלט על אופן הטיפול בא' במסגרת בית הספר, קיום פגישה, והכנסת חונכת בשעות הבוקר כדי לסייע לה להגיע לביה"ס, וכי עו"ס הקיבוץ, הגב' כ', תרכז את הטיפול.

הועדה לתכנון טיפול בנוגע לקטינה א' מיום 30.3.15:

24. הועדה התכנסה בעקבות המצב הרגשי של א' ותוצאות האבחון הפסיכו-דיאגנוסטי, ההורים התנגדו לחלק מתוצאות האבחון, בו עלה כי לא' דימוי עצמי פגיע ולא יציב והיא חווה נחיתות וחולשה.

25. מסקנות הוועדה היו כי א' מוצפת בחרדה ודכאון, מרגישה חסרת יכולות, כוחות או משאבים להתמודד עם המציאות שהיא רואה כמאיימת ומסובכת. היא חווה את הוריה כנמצאים בקונפליקט כאשר היא אמורה לתווך באמצע, דבר שהיא לא עומדת בו. עוד צויין כי לא' דחפים אובדניים וישנו חשש שתפגע בעצמה באימפולסיביות מבלי לקחת בחשבון את תוצאות המעשים, והיא זקוקה למקום הורי שמכיל ומתחבר לצרכיה.

26. נוכח הקונפליקט ביניהם, ההורים מתקשים להסכים והדבר פוגע בקטינה אשר ממעטת להגיע לביה"ס וכאשר מגיעה, היא התקשתה לעסוק בלימודים. מעבר לחונכת שהגיעה לקטינה, צויין כי הקטינה מגיעה בקביעות לטיפול הרגשי עם המטפלת גב' ד' ומשתפת פעולה. האם ממשיכה לקבל הדרכה הורית, אך האב ממשיך להתנגד ואף ניתק עצמו מהטיפול, ומבקש שהטיפול בקטינה ייעשה במרפאת ילד ונוער.

27. **תמצית החלטות הועדה:** ההורים התבקשו לבצע אבחון פסיכיאטרי לקטינה במרפאת ילד ונוער ב"***, בסיוע עו"ס לחוק הנוער. הודגש בפני ההורים שמצופה מהם להגיע להסכמות בנוגע לקטינה, ובמידה ולא יהיו הסכמות ומצבה הרגשי לא ייטב, יפנה העו"ס לחוק הנוער בבקשה לנזקקות לבית המשפט לנוער. יחד עם זאת הוסכם כי בשלב זה, הקטינה תמשיך את הטיפול הרגשי אצל ד', ועו"ס כ', תמשיך להיות בקשר עם ההורים והגורמים המטפלים, וכי הוועדה תתכנס לאחר האבחון הפסיכיאטרי של הקטינה ותידון במצבם של שני הילדים.

הועדה לתכנון טיפול בנוגע לקטינים מיום 20.7.15

28. בשלב זה הקטינה היתה בת 11 וחצי שנים והתקשתה להגיע לביה"ס באופן רציף. גם כאשר הגיעה, היו תנודות במצב רוחה ובנכונות לעמוד במשימות הלימוד. בימים שלא הגיעה,

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 הסתגרה בבית אימה. האב טען בוועדה שבימים שהקטינה הייתה אצלו היא הלכה כל יום
- 2 לבית הספר. בהקשר זה יוטעם כי צויין בוועדה שהתקבלו אצל עו"ס לחוק הנוער מספר
- 3 דיווחים על צעקות ובכי שנשמעו מביתו של האב כאשר הקטינה הייתה צריכה לצאת לבי"ס.
- 4 מעבר לטיפול הרגשי אצל גבי ד' (טיפול בו האב לא ראה כל טעם), והדרכה הורית שקיבלה
- 5 האם, א' עברה אבחון פסיכיאטרי אצל ד"ר פ'. מהאבחון עלה כי א' נמצאת תחת לחץ רב מאז
- 6 ילדותה והיא בעלת חרדות רבות, ביניהן חרדת אובדן ומוות והימנעות המתבטאת בסירוב
- 7 להגיע לביה"ס. ד"ר פ' המליצה על טיפול תרופתי, לו התנגד האב בתוקף. מאז יציאתה של א'
- 8 לחופשת הקיץ היא הגיעה באופן סדיר לחינוך הבלתי פורמלי, וקיימה קשרים חברתיים
- 9 טובים, רצתה לחזור ללימודים ואף קיבלה שיעורים פרטיים על מנת להדביק את הפער.
- 10 29. אשר לר' שהיה בן כשש שנים, התקבל לגביו דיווח מפסיכולוגית הגן בו התחנך המתאר קשיי
- 11 פרידה והתפרצויות זעם עם גילויי אלימות כלפי הילדים והצוות בגן, בהם הוא לא קשוב
- 12 לסביבה ולא נרגע בקלות.
- 13 30. הוועדה ציינה כי הילדים חשופים לקונפליקט המתמשך בניהם ונפגעים מהיעדר הקשר בין
- 14 ההורים, וכן ציינה כי הדיון היה סוער מצד האב, מה שהקשה על קיום דו שיח ענייני ופתוח
- 15 במצב הילדים.
- 16 31. **החלטות הועדה:** ההורים התבקשו לפנות לביהמ"ש להסדרת המשמורת והסדרי הראיה
- 17 עבור הילדים. הטיפול הרגשי שמקבלת א' ימשיך וכך גם ההדרכה ההורית אותה מקבלת
- 18 האם. הומלץ לאב לקבל הדרכה הורית ע"י מטפל אחר, פגישת מעקב בביה"ס לא' אשר
- 19 תמשיך במעקב פסיכיאטרי, ותגובש תוכנית טיפולית לר'.
- 20
- 21 **סיכום ועדה לתכנון טיפול והערכה (א' ור') מיום 31.10.17:**
- 22 32. בשלב זה היתה א' בת 14 והמשיכה לקבל טיפול ולהיות במעקב פסיכיאטרי. הקטינה שיתפה
- 23 את חברי הוועדה באומץ וכנות את שעבר עליה בשנים האחרונות, תיארה את המשבר שחוותה
- 24 עם פרידת הוריה וציינה כי כיום ישנה תקשורת בין ההורים, הדבר מקל עליה ומפחית לחץ.
- 25 באותה העת היתה הקטינה חלק בלתי נפרד מביה"ס אשר דיווח על התקדמותה. חרף
- 26 ההתקדמות והשיפור ביכולת התפקוד של א', אשר הרשימה בבגרותה ובכושר ביטויה את
- 27 חברי הוועדה, הביעה הוועדה דאגה לגבי יכולתה של א' לאפשר לעצמה להיות ילדה ולהישען
- 28 על המבוגרים האחראים בחייה בביטחון מלא.
- 29 33. ר' גילה קשיים בוויסות רגשי, קושי לאסוף את עצמו ופערים לימודיים, בניהם קשיי קריאה
- 30 והפרעת קשב וריכוז. מבחינה חברתית, צויין כי הקטין משלם מחיר על התנהגותו ונראה
- 31 שהילדים חוששים ממנו, והומלץ על קבלת טיפול רגשי.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

34. נוכח התקדמותה של א' והתחייבות ההורים לשפר את תפקודו של ר' ביקשו ההורים שמחלקת הרווחה תאפשר להם להתמודד עם הדברים ללא הפיקוח שלהם.

35. החלטות הועדה: א' תמשיך לקבל את המעטפת הבית ספרית, טיפול רגשי ומעקב פסיכיאטרי, ואף ר' ייבדק ע"י פסיכיאטר לאחר אבחון הפסיכו-דידקטי.

כן הוחלט כי הוועדה תתכנס שוב בעניינם של הילדים רק במידה ותהיה פנייה או דיווח עפ"י חוק.

סיכום ועדה לתכנון טיפול והערכה בנוגע לא' ור' מ' מתאריך 26.2.19

36. וועדה זו התכנסה לאחר שהחל ההליך השיפוטי. לוועדה זו הודיע האב מראש שאין בכוונתו להגיע. בהמשך הועבר לוועדה מידע מב"כ האב ומהפסיכולוגית שלו, כי מצבו הנפשי לא אפשר לו לקחת חלק בדיון. גם לחלק השני של הוועדה האב לא התייצב הגם שהוזמן על מנת לעדכנו ולשמוע את עמדתו, אם כי זו נשמעה במידה מסויימת ע"י גב' ע', המטפלת הרגשית של האב אשר לקחה חלק בדיון המסכם של הוועדה.

37. בוועדה צויין כי מאז הועדה הקודמת מצבם של הילדים החמיר והם מאותתים סימני מצוקה מדאיגים לאורך שנים נוכח ההתמודדות עם הסיטואציה הקשה בה הם חיים.

38. א' בת 15, תלמידת כיתה ט', מתקשה להגיע למסגרת באופן רציף, מתקשה לתפקד כתלמידה ואינה פנויה לכך. יועצת ביה"ס, דיווחה כי לאחר תקופת שיפור כיום א' נעדרת הרבה מביה"ס ומתקשה לצאת מהמיטה. היא ילדה נבונה אך צברה פערים לימודיים משמעותיים שקשה להשלים. בתחילת שנת הלימודים הביעה א' רצון לצאת לפנימייה.

39. האב לא נפגש עם ד' המטפלת הרגשית של א' מזה ארבע שנים, אשר אף מעבירה לל' הדרכה הורית. הגם שהאב לא חושב שהטיפול של ד' עם א' מיטיב עמה, ד' משתפת אותו בתכנים שעולים בטיפול, חלקם מדאיגים, שמעידים על רמת סיכון גבוהה של הילדים.

40. בוועדה צויין כי א' חשופה לנושא ההתמכרות של אביה לסמים ולאכזריות ומביעה דאגה גדולה למצבו. בנוסף, היא חשופה לאמירות ומסרים מסיתים כלפי בן זוגה של האם, שמבלבלים אותה. נראה כי י' משתף אותה בתכנים לא מותאמים לגילה ומצטט בפניה דברים שנאמרו בבית המשפט. המטפלת הסבירה כי החשיבה של הקטינה ליציאה לפנימייה נבעה מתוך רצון שלא לקחת צד במאבק בין ההורים. כמו כן, צויין כי א' חשופה להתנהגויות מורכבות ולא מותאמות של אביה עם חברתו. עוד צויין בוועדה כי עולה מהפגישות שהאב נזף בקטינה והאשים אותה על ששיתפה מה קורה בבית.

41. לא למותר לציין כי גב' ד' ציינה בפני הוועדה ש' הוא אבא מדהים וניכר שאוהב עד מאוד את ילדיו.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

42. אשר לר' בן 9, תלמיד כיתה ג' בבי"ס ****ב****. בוועדה הראשונה שהתקיימה, ביטא קשיים גדולים בגן. לצד יכולות חברתיות טובות, התנהגותו אופיינה בהתקפי זעם ומצבי רוח משתנים. בוועדת שילוב הומלץ על טיפול דיאדי, אולם האב התנגד לכך.

43. כיום יש לר' בביה"ס מערכת פרטנית ייחודיות לו, עם משימות לימודיות מועטות. במעט השיעורים שנוכח בהם הוא מתקשה לתפקד. לאחר אבחון פסיכו-דידקטי והערכה פסיכיאטרית, אובחן כי הוא בעל הפרעת קשב וריכוז לצד קשיי למידה וזקוק לטיפול תרופתי, לו האב התנגד בשעתו. כיום יש לקטין פערים לימודיים משמעותיים והוא יזדקק למערכת תמיכה.

44. כ.ש. המטפלת הרגשית של ר' מטפלת בו מזה כשנתיים (תחילה טיפול דיאדי ובהמשך – פרטני), ציינה כי האם היא האחראית היחידה על הטיפול והפגישות, ממשיכה להגיע באופן רציף להדרכה ההורית. גב' כ.ש. הוסיפה כי היא עושה מאמצים לשמור על הקשר עם האב, אשר מגיע לפגישות של עדכון ושמירת קשר אך ללא תכנים של הדרכה הורית. עוד ציינה גב' כ.ש. כי הקטין ר' מביע חרדה כלפי אביו, לא מרבה לשתף בדברים הקשורים אליו, וניכרת הזדהות חזקה בין השניים. המטפלת ציינה ש' אוהב מאוד את ר' ונוכח עבורו ושיש להם תחומי עניין משותפים.

45. עוד התרשמה המטפלת כי המעבר של ר' יהיה קשה אבל ההפרדה בין ההורים הכרחית.
46. עוד ציין בוועדה כי הקטינה א' מצליחה להתמודד ולמצוא את הכוחות להמשיך אשר הוגדרו כ"איים של שפיות" על אף כל הקשיים בפן הנפשי, רגשי לימודי והתנהגותי.

47. המטפלת של י', הסבירה שהיא מתקשה לקחת חלק בפורום שכזה, הביאה את עמדת האב לפיה הדוח הסוציאלי לא משקף המציאות, שהוא היה רוצה לשנות את זמני השהות עם הילדים ולבלות יותר זמן איתם. ע' מטפלת בו מזה כשש וחצי שנים, כאשר רק לאחרונה הסכים להיפגש עם פסיכיאטר. לא ידוע על המלצה או נטילה של טיפול תרופתי. לדבריה, י' לא בשל לטיפול בטראומה שחוה ולכן לא מקבל אותו.

48. לסיכום צויין כי המחלקה לשירותים חברתיים מלווה את המשפחה מזה שש שנים. מאז הפרידה ועוד לפני מתקיים קונפליקט גדול ועוצמתי בין ההורים. נראה כי לאורך השנים, העוצמה מחריפה והילדים מראים סימני מצוקה גוברים וחוסר יכולת לבצע את המשימות ההתפתחותיות הדרושות.

49. **החלטות הועדה:** הוועדה התרשמה כי בראש ובראשונה חייבת להתקיים הפרדה פיזית בין שני הבתים, ועד אשר הדבר לא יקרה, אין תכנית טיפול שתוכל להתנהל בסיטואציה הנוכחית. ההמלצות לתכנית הטיפול יפורטו ע"י ג.ק. עו"ס לסדרי דין, ביחד עם ר.ק. עו"ס לחוק הנוער באמצעות תסקיר, כאשר הוועדה תתכנס לאחר הדיון המשפטי.

סיכום ועדה לתכנון טיפול והערכה בנוגע לא' ור' מ' מיום 17.4.19:

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 50. הועדה התכנסה בפעם השביעית, כאשר התפצלה לשני חלקים, על מנת לאפשר לאב להתייצב
2 ולומר את דברו שכן לא הגיע לחלקה הראשון.
- 3 51. האב התנה את השתתפותו בכך שזמני הזהות יחזרו להיות כפי שהיו לפני ההחלטה השיפוטית
4 מתאריך 31.3.19, כלומר עם לינה. כאשר נאמר לו שהדיון נקבע מחדש על מנת לאפשר את
5 השתתפותו, וכי ההחלטות תתקבלנה רק בסופו של הדיון, הוא בחר לקום וללכת. ניסיונות
6 עו"ס הקיבוץ להשיבו לוועדה לא צלחו.
- 7 52. האם עדכנה כי בהתאם להחלטה השיפוטית, נוסף יום שהות עם האב, כאשר בוטלה הלינה
8 אצלו, אולם מאז ההחלטה זמני השהות אצל האב לא מתקיימים כלל, למעט מפגשים
9 אקראיים בין הילדים לאב שמביאים למתח וחרדה אצלם.
- 10 53. לדברי האם והמטפלת של א', האב מטיח בבתו האשמות על המצב הנוכחי ואומר אמירות
11 מבלבלות ומסיתות גם מול ר' כנגד האם והמבוגרים השותפים לטיפול בו.
- 12 54. האם הדגישה את חשיבות הקשר בין הקטינים לאביהם, אולם במתכונתו הנוכחית הוא מזיק.
13 הילדים נעים בין חשש ממפגש אקראי עם אביהם לבין תקווה לפוגשו, ועבורם זהו פער בלתי
14 נסבל.
- 15 55. ד', המטפלת של א', מתארת כי א' ממשיכה להיפתח ולחשוף יותר לגבי חייה. היא אוהבת את
16 אביה אבל גם כועסת וכואבת את המצב, היא מרגישה שהוא ויתר עליהם. חוסר הוודאות
17 במפגשים האקראיים עם אביה מעצים את החרדה שלה. בשיחות הטלפון שלה עם אביה הוא
18 מאשים אותה במצב הנוכחי בגלל "שדיברה וסיפרה על החיים בביתו". בנוסף, מתארת קושי
19 להגיע לביה"ס ולמצוא חיבור לבני גילה.
- 20 56. כ.ש, המטפלת של ר', מתארת שהוא נסער ומתקשה להיות בחדר, לכן המפגשים מתקיימים
21 בטבע עם הכלבה. הוא זקוק למרחב משום שהוא מוצף ומתקשה להתבטא ולהביע עצמו נוכח
22 החרדה שמציפה אותו. המפגשים האקראיים עם אביו קשים לו. הוא מתקשה להתמודד עם
23 ההסתה כלפי אימו מצד אביו, שמשאירה אותו מבולבל ופגוע ומתקשה לתת אמון במבוגרים
24 סביבו. ר' עצוב כשהוא לא פוגש את אביו וניכר שהם קשורים מאוד, וקיים ביניהם חיבור
25 סימביוטי.
- 26 57. מנהל ביה"ס בו לומד ר' (*****) תיאר שהוא מגיע לביה"ס באופן סדיר, אך לא מתפקד
27 כתלמיד. כיום, עם הפעלת תכנית אישית עבורו, הוא לא מתפרץ ולא מגלה התנהגויות קשות
28 כבעבר. הוא לא משתף במה שעובר עליו. המנהל ציין שלא מצליח לגרום לאב לשתף פעולה
29 לטובת בנו, אף שעד לאחרונה תיקשר עם האב היטב.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

58. לאחרונה קיבל ר' זכאות לכיתת לקויות למידה ומנהל ביה"ס המליץ שלא ימשיך ללמוד ב"*****". מצב זה יביא לשונות גדולה של ר' מבני גילו ויגרום לקושי נוסף עבורו.

59. מנהל השירות הפסיכולוגי, מר מ', העריך כי ייתכן שקיימת אצל האב תפיסת מציאות מעוותת שפוגעת ביכולתו הקוגניטיבית. עו"ס לחוק הנוער, גב' ר.ק. תיארה כי במשך שנים ישנם מצבים ודיווחים המעידים על ליקויים רבים במסוגלותו ההורית של האב, ישנה חוסר נפרדות פתולוגית בין י' לילדים וחוסר יכולת לראות את צרכיהם של ילדיו כישות נפרדת.

60. **החלטות הועדה:** הועדה המליצה על הפרדה גיאוגרפית בין שני בתי האב בהקדם האפשרי, על מנת שיתאפשרו זמני שהות קבועים ובטוחים עבור הילדים. הוועדה ראתה חשיבות מכרעת לקשר בין האב לילדיו, אולם ללא שינוי דרמטי בהתנהלותו עם ילדיו ועם גורמי הטיפול בהם, לא ניתן להמשיך את זמני השהות בביתו. בהעדר אפשרות להפרדה גיאוגרפית בין ההורים, הוועדה תאלץ לשקול מחדש אפשרות של הוצאת הילדים למסגרות חוץ ביתיות מתוך הצורך להגן ולשמור על שלומם.

המלצות התסקיר:

61. במסגרת הליך זה נערכו שני תסקירים. התסקיר הראשון נערך ע"י עו"ס לסדרי דין מר ג.ק. ועו"ס לחוק הנוער גב' ר.ק. התסקיר נכתב בצורה מפורטת ומקיפה ביותר גולל את ההסטוריה ומעורבות גורמי הרווחה החינוך והטיפול השונים במשפחה לאורך השנים. לתסקיר צורפו דו"חות סוציאליים, איבחונים שנערכו לקטינים, עדכונים מהטיפול הרגשי והפסיכיאטרי, דיווח קב"ס, ודיווחים מביה"ס וממערכת החינוך הבלתי פורמאלית.

המלצות התסקיר מיום 07.03.2019:

62. מהתסקיר שנערך ביום 07.03.19 עלתה תמונה מדאיגה ביותר בנוגע למצב הקטינים. בתסקיר תואר הקונפליקט החריף והמתמשך בין בני הזוג, קונפליקט המלווה בכעס, עוינות חוסר אמון, מריבות, הטחות אשמה וקושי בפתרון קונפליקטים, דבר אשר רק ממשיך ומתעצם. מאז נפרדו הצדדים לפני כשש שנים, הם עדיין מנהלים מאבק מתמשך אשר מזיק לקטינים ואינו מאפשר להם להיות פנויים למשימות התפתחותיות בהתאם לגילם.

63. במהלך השנים מצבה של א' התדרדר עד כדי הפרעות אכילה, מצב של חרדה, אמירות אובדניות ואי ביקור סדיר בבית הספר במשך שנים. הקטין ר' מבטא את מצוקתו בהתפרצויות זעם, שבירת רכוש, תוקפנות כלפי אחרים (בני גילו ואנשי חינוך) וקושי בקבלת סמכות וגבולות.

64. בתסקיר תואר כי א' הופנתה לטיפול רגשי בפעם הראשונה בהיותה בת שמונה, כאשר בשנת 2014 לבקשת גורמי הרווחה החלה הקטינה בטיפול משפחתי עם כל בני המשפחה בעקבות

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 פרידת ההורים. לאחר מספר מפגשים מועט, האב הפסיק לקחת חלק בטיפול המשפחתי ולכן
2 הטיפול למעשה הפך לטיפול דיאדי של א' והאם. טיפול זה עם השנים התפתח לטיפול פרטני
3 לא' עד היום (למעלה מארבע וחצי שנים).
- 4 65. לאחר אירוע שבו א' אחזה סכין בידה ואיימה לפגוע בעצמה, האם פנתה למיון לבדיקה
5 פסיכיאטרית. בעקבות התדרדרות במצבה הרגשי והתפקודי והמלצת הוועדה לתכנון טיפול,
6 הופנתה א' לאבחון פסיכודיאגנוסטי (גב' א.י.). בהמשך עברה הערכה פסיכיאטרית (ד"ר פ'),
7 במסגרתה אובחנה כסובלת מהפרעת חרדה בלתי ספציפית עם תסמינים של הפרעת חרדה
8 כללית בשל תגובה לגורמי דחק. עקב כך הומלץ על טיפול תרופתי ומעקב פסיכיאטרי קבוע.
9 האב התנגד לכל קשר עם הפסיכיאטרית וגם למתן טיפול תרופתי. בחודש 02/2019 נבדקה א'
10 ושוב הומלץ על טיפול תרופתי על מנת לעזור לה ולמנוע סיכון להמשך התפתחות תקינה.
11 בביתה של האם א' נוטלת את הטיפול התרופתי הנדרש, האב נשאר בעמדותיו לגבי טיפול
12 תרופתי ואף מזלזל בשימוש בתרופות, יחד עם זאת לדבריו אינו מונע את לקיחת הטיפול
13 בביתו.
- 14 66. גורמי הרווחה ערכו ביקורים בבית כל אחד מההורים, והתרשמו מקשר טוב וקרוב לשני
15 ההורים ותקשורת טובה בתוך שני הבתים. מהדוחות הטיפוליים והחינוכיים עולה קשר קרוב
16 עם האם אשר מלווה בריבים בעוצמות גבוהות לאורך כל השנים, עם זאת האם מהווה גורם
17 משמעותי עבורה לאורך השנים אך לעיתים קיים קושי להישמע לסמכותה ההורית.
- 18 67. לגבי הקטינה א': צויין כי מהדיווחים החינוכיים והטיפולים עולה כי הקשר בין א' לאב
19 מתאפיין במורכבות גדולה מאוד, לצד הקשר הרגשי החם והמסור מצד אביה, ביחס עם
20 הפעילויות המשותפות שהאב עושה עם בתו באופן המיוחד להם, א' גם חשופה לאורך כל
21 השנים למאבק בין ההורים. האב משתף באופן לא מותאם ואינטנסיבי בתכני הקונפליקט
22 ההורי. א' לוקחת תפקיד הורי על אחיה הקטן כאשר הילדים שוהים בבית האב. במהלך
23 השנים היא שומעת אמירות סותרות בין הוריה, חווה אי שיתוף פעולה מצדו של האב עם
24 הדרכת ההורים והתנגדותו לגבי הטיפול שלה על ידי תרופות פסיכיאטריות.
- 25 68. לגבי הקטין ר': צוין בתסקיר כי קשייו החלו עוד בהיותו בגן, שם תואר כילד מתפקד אך בעל
26 מצבי רוח משתנים ואשר זקוק לתיווך מבוגר על מנת להתמודד עם תסכול, חסר ביטחון עצמי
27 ובעל דימוי עצמי שלילי. גם הדיווחים הנוכחיים מהמסגרות החינוכיות ומהמטפלת העלו כי
28 הדפוסים של קושי בוויסות וקושי להתמודד עם תסכול רק הולכים ומתעצמים עם גדילתו
29 וזאת למרות התאמה חריגה ביותר של כל המערכות החינוכיות הסובבות אותו. בביה"ס ר'
30 אינו תלמיד מן המניין, חצי מהזמן יש לו מערכת אישית אשר כוללת פעילויות שאינן לימודים.
31 במעט השיעורים בהם נוכח, מתקשה בתפקוד ולעיתים אף יוצא מהשיעור. בחינוך הבלתי
32 פורמאלי ר' תואר עם התפרצויות זעם קשות. פוגע באנשי הצוות, ילדים ורכוש, אינו מקבל
33 סמכות והצוות מתקשה פעמים רבות, ליצור סביבה מוגנת בעבורו ובעבור שאר הילדים, וכיום
34 מערכת החינוך בקיבוץ, התנתה את השתתפותו במסגרת, בליווי חונך.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

69. בתסקיר צוין כי האם משתפת פעולה עם צוותי החינוך וצוותי הטיפול אשר מעורבים בחייו של ר', כן צוין הקשר הטוב שיש לר' עם בן זוגה של האם, וכי הוא מרגיש בנוח מאוד בנוכחותו. האב מצדו עושה מאמצים רבים כדי לייצר לר' שגרת חיים יציבה עם סדר יום קבוע ולכן משקיע מחשבה וזמן על מנת לייצר שעות בילוי משותפות וטובות עם ילדיו ביחד ולחוד. עוד התרשמו עורכי התסקיר מקשר חם ודואג כלפי ר', יחד עם זאת, עולים קווים של חוסר נפרדות ואי יכולת להפריד בין טובת האב לטובתו של ר'.

70. בתסקיר צוין כי ר' מתקשה לקבל סמכות בכלל וכאשר האם משתמשת בסמכות וגבולות, הוא חש זאת כהשפלה ופגיעה ובורח מביתה לביתו של האב.

71. בחודש 09/2017 עבר אבחון פסיכודידקטי (מכון "****") עקב קשייו ההתנהגותיים והלימודיים, ממנו עלה כי הפוטנציאל של ר' גבוה, יש לו אינטליגנציה גבוהה ויכולת הבנה מעולה. כמו כן, אובחנה הפרעת למידה ונמצאה עדות להפרעת קשב וריכוז והומלץ על אבחון פסיכיאטרי לצורך מתן טיפול תרופתי.

72. בחודש 11/2017 עבר ר' הערכה פסיכיאטרית (ד"ר א' צ') ואובחן עם הפרעת קשב וריכוז. הומלץ על מתן טיפול תרופתי וטיפול רגשי. האב סרב לקבל את ההמלצות וכתוצאה מכך ר' לא קיבל את הטיפול התרופתי. בחודש 02/19 נבדק ע"י ד"ר ג.ש, אשר התרשם אף הוא כי הקטין סובל מהפרעת קשב וריכוז, לקויות למידה והפרעות רגשיות שהן משניות להתמודדות עם הקשיים המשפחתיים. רק בשלב זה הסתמן כי האב קיבל את ההמלצות לטיפול תרופתי. בתסקיר תואר אף דיווח המדאיג אשר למצבו של הקטין אשר התקבל מהמטפלת הרגשית שלו.

73. בתסקיר הודגש כי שני ההורים אוהבים מאוד את ילדיהם ומסורים להם ביותר כל אחד בדרכו שלו. אולם הקונפליקט ההורי ביניהם ממשיך עדיין להתקיים בעוצמות, וכי מציאות זו פוגעת ומחבלת מאוד ביכולתם לשמור על תפקוד הורי מיטיב ומשותף. כתוצאה מכך, הילדים נפגעים ואינם פנויים למשימות התפתחותיות ולתפקוד נורמטיבי בהתאם לגילם, ולפיכך צוין כי, כל המלצה בעניין זמני השהות ללא הפרדה גאוגרפית ברורה, תהווה פתרון חלקי ביותר למורכבות הסיטואציה ולמצבם הרגשי של הקטינים.

74. לאחר שעורכי התסקיר סברו כי בביתו של האב הקטינים חשופים להתנהגויות מסכנות מצדו, המעצימות חרדה ובלבול, בעיקר בשעות הערב והלילה, הומלץ כהמלצה ראשונית, חלקית וזמנית כי בשלב זה, זמני השהות בבית האב, יתקיימו ללא לינה.

75. כאמור לעיל, לאחר שהוגש התסקיר, התקיים דיון בעקבותיו ניתנה החלטה מנומקת המורה על הפסקת זמני הלינה אצל האב. בעקבות החלטה זו בחר האב שלא לקיים זמני שהות עם ילדיו כלל.

המלצות התסקיר מיום 30.04.19:

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

76. בתסקיר צויין כי האב הפסיק את המפגשים בעקבות ההחלטה על הפסקת הלינה בביתו. התסקיר אימץ את המלצות הוועדה לתכנון טיפול שנערכה ביום 17.04.19, המליץ על הפרדה גיאוגרפית ועל הפסקת המפגשים בין הקטינים לאביהם בבית האב, כל עוד לא יעשה שינוי דרמטי בהתנהלותו. כן הומלץ על הרחבת סמכויות לאם בעניין מוסדות החינוך.

המלצות התסקיר המשלים שהוגש ביום 11.06.2019:

77. בתסקיר המשלים צויין כי האב לא משתף פעולה עם החלטות השיפוטיות ועם גורמי הטיפול השונים המטפלים בקטינים ובמשפחה, ואינו רואה את הקטינים באופן מוסדר. ר' בורח לביתו מדי פעם בעקבות געגועיו לאביו.

78. המטפלת של ר' מתארת כי הוא ממשיך להגיע בעקביות לטיפול, מחכה לטיפול וזקוק לתיווך שלה לגבי המציאות הנוכחית. בנוסף תואר כי ר' מבולבל מהקשר עם האב. כאשר הם נפגשים האב אומר לו שרוצה לראותו יותר, שהוא מתגעגע אליו ולמה הוא לא מגיע יותר. מציאות זו מעמידה את ר' בקושי רגשי בלתי נסבל. בבית הספר ר' מתפקד על פי התוכנית שהותאמה עבורו, מצב רוחו על פי רוב סביר והוא נראה נינוח וחברותי ולא מתוארות התנהגויות חריגות. גם התנהגותו בזמן הפעילות בחינוך החברתי בקיבוץ רגועה יותר.

79. עוד עולה מהתסקיר כי א' נפגשה עם דודתה בקיבוץ והאחרונה האשימה אותה במצבו הנפשי הקשה של אביה ושהיא הגורם למצב הנוכחי, מפגש שגרם להסתגרות של א' בבית. א' ממשיכה להיעדר מהמסגרת החינוכית, והיא לא מצליחה לגייס כוחות ולהגיע לשם. המטפלת הרגשית מתארת כי א' ממשיכה להגיע לטיפול באופן קבוע, וכי היא כואבת את הניתוק מאביה.

80. בפגישה עם א', תיארה הקטינה כי התקשורת עם אביה ברובה טלפונית, ומלווה בכעס והאשמות על כך שהיא הגורם לחוסר הקשר בינו וביניהם. במפגשים אקראיים בקיבוץ האב התעלם מהקטינה. הקטינה נזקקה לטיפול ועזרה על מנת להתמודד עם הסיטואציה שנוצרה. כן צויין כי המפגש אחרון ביניהם (כשא' באה לאסוף את אחיה לאחר שברח אליו), אביה תיאר בפניה מציאות בה כולם אמא שלה, עו"ד שלו, שירותי הרווחה ובית המשפט עשו יד אחת כנגדו להפריד אותם ממנו.

81. א' מתארת גם כי האב מספר בקהילה על מצבו, עקב כך פונים אליה אנשים שונים ומנסים לדבר איתה על אביה. היא חשה חשופה וכי פרטיותה מופרת באופן גס ובוטה. מציאות זו גורמת לה להסתגרות נוספת כך שממעטת עוד יותר לצאת מהבית. היא מתארת כי המתח וההתמודדות עם מה שקורה עם אביה לא מותיר לה כוח להתמודד גם עם בית הספר. חוסר הנוכחות שלה בבית הספר יצר פערים לימודיים רבים אשר לדבריה דורשים ממנה מאמץ ניכר להשלים.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

82. הקטינה תיארה פחות חיכוכים דרמטיים עם האם, קשר טוב עם בן זוגה של האם, וציינה את אחריותה כלפי אחיה ואת נסיונותיה להרגיעו כאשר מגיע נסער בוכה ומבולבל כאשר חוזר מבית האב.
83. ר' ביטא את געגועיו העזים לאביו וביקש לחזור למצב שהיה לפני ההחלטה בעניין הפסקת הלינה, נראה מבולבל ביקש הסברים על הדמויות הטיפוליות השונות שמלוות את המשפחה וביקש לדעת אם ניתן לשוחח עם השופטת טלפונית. הקטין ביטא דאגה לאביו ולמשפחת האב, סיפר על קושי בהירדמות והתעוררות בלילה, ונעזר בבן זוגה של האם לחזור לישון. היה חשוב לו להדגיש כי בקיבוץ זה הבית וגם שם טוב לו.
84. לסיכום צוין כי כיום יש רגיעה מסוימת במצבם הרגשי של שני הקטינים.
85. עורכי התסקיר הדגישו כי אין ספק שהמעבר ל**** יהיה מעבר דרסטי אשר כנראה יוביל בשלב ראשון לנתק מהאב, אבל יאפשר גם בהירות ויציבות שכל כך נחוצים לקטינים במציאות חייהם. הומלץ לאפשר לאם ולקטינים לעבור כמה שיותר מהר ל**** בכדי שיוכלו להמשיך את חייהם, ושיוכלו להירשם למסגרות חינוך מתאימות באזור הרישום של ****.
- המציאות בה הקשר עם האב אינו צפוי פוגעת באופן חמור בקטינים ובשגרת חייהם.
86. עורכי התסקיר התרשמו כי למרות חשיבות הקשר בין קטינים לאב, כל עוד האב אינו משתף פעולה ומתנגד לקבל את ההחלטות השיפוטיות, לא נכון לקיים זמני שהות עימו.

דיון והכרעה

87. ההורים הינם האפוטרופסים הטבעיים על ילדיהם. האפוטרופסות נתפסת כחובה כללית ומרכזית הטומנת בחובה מגוון תפקידים שההורים חייבים בהם והראשון במעלה מתוכם הוא תפקיד המשמורת, כאשר הרשות לקבוע את מקום מגורי הקטין נספחת ונלווית לו.
88. בהמשך לאמור בסעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, היוצק תוכן לחובות ההורים כאפוטרופסים, קובע סעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית, כי "היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אוינו, הותרו או הופקעו בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפוטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע".
- בהעדר הסכמה, קובע סעיף 25 לחוק, כי בית המשפט יכריע "כפי שייראה לו לטובת הקטין".
89. שאלה זו של העתקת מקום מגורים, וכתוצאה ממנה – סוגיית המוסד החינוכי בו ילמדו, טובתו של הקטין "היא עמוד האש ועמוד הענן שיוליכנו הדרך", והיא זו אשר מהווה שיקול מכריע בעניין בו אין הסכמה בין ההורים. עקרון טובת הקטין הינו "עיקרון על" ולא בכדי נקבע בפסיקה, כי גם בנושא קביעת מקום מגוריו של קטין כמו גם בשאלת מוסד החינוך, כבכל נושא הכרוך בסוגיית המשמורת, יכריע בית המשפט לאורו של עקרון זה (תמ"ש 10771/05 פלונית נ' אלמוני (23.07.07) וההפניות שם).

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

90. אשר לתוכנו של המושג "טובת הקטין קולעים הדברים שנפסקו בבג"ץ 5227/97 **מיכל דויד נ'**
1 **בית-הדין הרבני הגדול בירושלים**, [פורסם בנבו] (1998), וכפי שנפסק, "המושג טובת הילד -
2 או אינטרס הילד - הינו מושג כללי, ושומה עליו על בית-המשפט לשקלו לגופו בכל עניין ועניין
3 הבא לפניו ואשר כרוך בו עניינו של קטין. השיקול של טובת הילד אינו שיקול תיאורטי, שיקול
4 כללי תלוש-מן -המציאות, ולעולם יעמיד שופט נגד עיניו את טובתו של הילד עליו נסוב
5 הדיון..."
6
91. על בית המשפט לבחון, כאמור, נסיבותיו של כל מקרה ומקרה, לשם בחינת טובתו של הקטין
7 הספציפי שעניינו נדון בפני בית המשפט. עוד לעניין זה ר' הדברים שנפסקו מפי כב' השופטת
8 חיות (כתוארה אז) בבע"מ 9358/04 **פלונית נ' פלוני** [פורסם בנבו] (02.05.04): "כל מקרה
9 ומקרה מקפל סיפור חיים משלו, ובכל מקרה ומקרה נפרשת בפני ביהמ"ש מערכת יחסים
10 שהיא ייחודית לבעלי הדין הניצבים לפניו כמשפחה במחלוקת. ההכרעה בשאלה 'מהי טובת
11 הקטין' במקרה הקונקרטי מחייבת בחינה של עניינים עדינים ומורכבים הנוגעים לנפש האדם,
12 ובהם, כאמור הקשר בין ילדים להוריהם וחוסנו הנפשי של כל אחד מבני המשפחה להתמודד
13 עם מצבים שהחיים מזמנים לו..."
14
92. טובתו של הקטין תקבע בסופו של יום ע"י בית המשפט, וזאת בהתאם לחוות דעת המומחים,
15 לראיות שיונחו בפניו ובהתאם להתרשמותו של בית המשפט הבלתי אמצעית מהצדדים
16 עצמם.
17
93. בחינת טובת הקטין לשם הכרעה בסוגיית קביעת העתקת מקום מגורים וקביעת מוסד חינוך,
18 מצריכה את בית המשפט להיעזר בתסקירים ובחוות דעת מומחים להם יש היכולת והכלים
19 המתאימים לבחון את המקרה בעין מקצועית וסובייקטיבית (ר' רע"א 4575/00 **פלונית נ'**
20 **אלמוני**, פ"ד נה (2) 321). כבר נקבע כי חוות דעת מומחים בסוגיה כה רגישה הינן בעלות משקל
21 משמעותי במכלול הראיות ובתי המשפט נוטים לאמץ את מימצאי המומחים ומסקנותיהם,
22 כאשר ניתן יהא לסטות מהם רק בהינתן טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת בע"מ 3958/04
23 **פלונית נ' פלוני** (02.05.05), בג"צ 5227/97 **דוד נ' בית הדין הרבני הגדול** פד"י נה (1), 453
24 ((1998)).
25
94. עוד נפסק כי כאשר עסקין בסכסוכי משמורת, הזמנת תסקירים מהווה ביטוי לעובדה
26 שההכרעה מצריכה מעורבות של רשויות הרווחה, כאשר העובדים הסוציאליים מסייעים
27 לבית המשפט בקבלת הכרעה נכונה ומושכלת, תוך בירור מעמיק של הסוגיה. זאת מתחייב
28 אף בשל העובדה כי בעת סכסוך מתקשים ההורים לייצג באופן אובייקטיבי את צורכי
29 הקטינים, ולכן נדרש בית המשפט לשירותי הרווחה, אשר מטפלים בנושא במקצועיות
30 וכעובדי ציבור (רמ"ש (מח' חי) 40117-12-13 **פלוני נ' פלונית** [פורסם בנבו] (23.12.2013)).
31 הדברים נכונים בסוגיה של העתקת מקום מגוריו של קטין כמו גן קביעת מוסד חינוך בו ילמד,
32 ואף ביתר שאת.
33

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

95. בכל הנוגע לשיקולי בית המשפט במקרה של מעבר מקום מגורים אין לי אלא לחזור על הדברים שכתבתי בהרחבה בתלה"מ 17-03-10308 **פלוני נ' אלמונית** מיום 9.7.17.
96. יחד עם זאת, יש לזכור כי במקרה שבפני אין מדובר בבקשה של אם להעתיק מקום מגורים, אלא במצב נתון בו רשויות הרווחה המליצו על הפרדה גיאוגרפית בין ההורים, כאשר סוגיית העתקת מקום המגורים של הקטינים עם אימם, עלתה כפתרון שהוצע ע"י האם טרם נקיטת הליכים לפי חוק הנוער, וכמוצא אחרון. לפיכך יש ליישם את השיקולים השונים בשינויים המחוייבים. למעשה מדובר במציאת פתרון שהינו "הרע במיעוטו".

מן הכלל אל הפרט:

97. לאחר שקראתי את כתבי הטענות ושמעתי ארוכות את הצדדים וב"כ, לאחר שהתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהקטינים, ולאחר עיון בהמלצות הוועדות השונות לתכנון טיפול ובאמור בתסקירים ולאחר ששמעתי את עורכי התסקיר (העו"ס לסדרי דין והעו"ס לחוק הנוער) אשר נחקרו על תצהיריהם, הגעתי לכלל מסקנה ברורה וחד משמעית כי המצב הקיים אינו יכול עוד להימשך, בהיותו מנוגד בתכלית לטובתם של הקטינים. שוכנעתי כי ההפרדה הגיאוגרפית בין ההורים הינה מחוייבת המציאות, וזאת בשל כל אחד מהטעמים הבאים:
98. הצדדים נפרדו לפני כשש שנים, כל אחד מהם הקים זוגיות נוספת, אך למרות זאת עד היום קיים קונפליקט הורי ברמה גבוהה אשר אינו מאפשר תקשורת תקינה בין ההורים לטובת ילדיהם. הדבר עולה לא רק מהתסקירים ומהדו"חות השונים אלא גם מהאופן בו נוהל ההליך שלפני אשר כלל צעקות, השמצות (בעיקר מצידו של האב), כאשר הדיונים הצריכו נוכחות של נציג המשמר מרבית הזמן. בעניין זה הפרוטוקולים מדברים בעד עצמם ואם זוהי אופייה של התקשורת בין הצדדים, ניתן רק לנחש את עוצמת הויכוחים ואופיו של השיח המתנהל ביניהם מחוץ לכותלי בית המשפט.
99. הצדדים אינם נמנעים מלהתווכח, לריב ולצעוק זה על זו בפני הקטינים (בתקרית האחרונה הדבר גלש אף לאלימות לעיני הקטינים), תוך חשיפתם יתר על המידה לאינפורמציה על הסכסוך ההורי, באופן שאינו מותאם לילדים בגילם. ההורים אינם מוכנים לשבת יחד לטובת ילדיהם לא במסגרות החינוכיות ולא עם אנשי המקצוע הטיפוליים וחוסר התקשורת ביניהם מובילה לשיתוק ולחוסר יכולת לקבוע תהליך טיפולי מסודר של עזרה לילדיהם (ר' דו"ח סוציאלי לווועדת תכנון טיפול והערכה מיום 12.02.19 שצורף כנספח לתסקיר).
100. מאחר שהמחלוקות נוגעות בעיקר לאופן הטיפול בקטינים, אין זה פלא כי הדבר משפיע קשות על מצבם הנפשי של הקטינים. מחקרים מראים כי חשיפת הקטינים לקונפליקט בין הוריהם עלולה להוביל למצב של פחד, כעס ואגרסיביות אצל הקטינים, לעיתים לאשמה (כאשר ילדים נוטים להאשים עצמם בקונפליקטים ההוריים), ולמצב של קונפליקט נאמנויות (ר' ספרות מקצועית שפורטה בתסקיר).

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

101. כפי שגורמי הרווחה התרשמו, אף בית המשפט התרשם משני הורים שמאוד אוהבים את ילדיהם, אכפתיים ורוצים את טובתם, שני ההורים מסורים לילדיהם כל אחד בדרכו שלו. יחד עם זאת, חילוקי דעות מהותיים ביניהם, כמו גם פערים חינוכיים דרשו לכל אורך השנים התערבות מקצועית של גורמי הרווחה, וטיפולים שונים לקטינים ולהוריהם.
102. גם אם כל אחד מהם מכיר בחשיבות הרבה שיש לקשר בין הקטינים להורה האחר (ובמובן הזה הקטינים אינם מוסתים במובן הקלאסי של המילה), המריבות הבלתי פוסקות ביניהן והמחלוקות הקוטביות בכל עניין הנוגע לקטינים השפיעו קשות על מצבם הנפשי של הקטינים ועל תפקודם היומיומי, עד כדי חוסר יכולת למלא את המשימות הפשוטות ביותר המוטלות עליהן כילדים וכתלמידים.
103. את הנזק שנגרם לא יכלו לתקן המטפלים והגורמים השונים, ביניהם פסיכולוגים, פסיכיאטרים, מטפלים, גורמי רווחה וחינוך במסגרת הפורמאלית והבלתי פורמאלית כמו גם בעלי תפקידים נוספים בקהילה. המשאבים הרבים המושקעים מצד כל הגורמים הסובבים את הילדים וההורים, ואשר למרבה המזל, ממומנים ע"י הקיבוץ, הקשו על האם לנהל את הקשר בין הגורמים השונים, והצליחו לגרום להטבה חלקית וזמנית, כאשר לאורך ציר הזמן מצבם הרגשי והנפשי של הקטינים הלך והידרדר.
104. הקרבה הפיזית בין הצדדים לא מאפשרת להורים לקיים זמני שהות מסודרים כאשר הקטינים "ברחו" מבית אחד למשנהו, בעיקר בריחות של הקטינים מבית האם לבית האב, כאשר הגבולות שניסתה להציב לא מצאו חן בעיניהם.
105. לצד אהבתם ומסירותם לקטינים לכל הורה יש את חולשותיו. האם מנסה להציב לקטינים גבולות ללא הצלחה רבה (בכל הנוגע לקושי בהצבת הגבולות לר' יודגש כי גם גורמים חינוכיים אחרים מתקשים להציב לו גבולות ר' בדיווחים השונים בצורפו לתסקיר), וכן נחלה הצלחה מועטה בנסיונה לנהל את המערך הטיפולי המורכב של המשפחה, כתוצאה מכך נזקקת המשפחה לסיוע אינטנסיבי מצד רשויות הרווחה. חולשות אלה של האם הדגיש האב לכל אורך הדיון בפניו. כן ניסה האב להדגיש את חששה של העו"ס בדבר חוסר היכולת של האם להחזיק את הילדים ללא מסגרת טיפולית מאוד צמודה וטובה (חשש שהובע בעמ' 7 לפרוט') אולם לאחר שהופסקו הסדרי הלינה הודתה העו"ס כי חשש זה התבדה, ובפועל הושגה רגיעה (עמ' 53 לפרוט').
106. ממכלול הראיות שהוגשו עולה כי לצד איכויותיו של האב כהורה, הכוללות מאמצים רבים לייצר לקטינים שגרת חיים, סדר יום קבוע והשקעת מאמצים לשעות בילוי משותפות וטובות, הכוללות גידול סוסים, כלב, בניית בית עץ, טיולים וכיו"ב, לא ניתן להתעלם מקשיים רבים בתפקודו ההורי:
107. האב אשר רואה עצמו דמות משמעותית בחיי ילדיו, מבקש להיות נוכח בחייהם ולשמר מסגרת של זמני שהות שווים בינו לבין האם. רצונו זה, עליו נלחם הן מול האם, הן מול רשויות הרווחה והן בהליך השיפוטי אינו מאפשר לאב לראות את הקשיים עימם מתמודדים

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 הקטינים במצב הנוכחי. הוא מתנגד בצורה עקבית לכל טיפול שניתן לקטינים בטענה כי הם
2 אינם זקוקים לו מה שמחריף את הפערים והמתחים בין ההורים ומעכב מתן טיפול לקטינים.
3 גם במהלך הדיון הדגיש האב לא פעם כי אינו רואה בעיה במצבם של הקטינים וכי "מצבם
4 הנוכחי טוב" (עמ' 1, עמ' 6 והתבטאויות נוספות לאורך חקירתו הנגדית כגון עמ' 73 לפרוט'
5 "מה שהיא סובלת זה אמא שלה שום דבר אחר אצל הילדה החמודה והיפה הזו" ודבריו לגבי
6 הקטין שלטענתו סובל מדיסלקציה ובעיות קשב וריכוז "לא יותר מזה" – עמ' 72 לפרוט').
7 באופן כללי ניתן לומר כי האב לא רואה בעיה מיוחדת במצבם הנוכחי של הקטינים, אינו
8 לוקח חלק בנטל הכרוך במתן הטיפולים לקטינים כמו גם במאמצים להשלמת הפערים
9 הלימודיים הרבים שא' צברה, וכפי שיפורט בהמשך אף מזלזל בטיפול אותו הם מקבלים.
10 108. בביתו של האב ישנם מצבים בהם הוא אינו מתפקד (האב הכחיש בהזדמנויות מסויימות את
11 השימוש בקנביס ובאלכוהול ובהזדמנויות אחרות הודה בהן ר' דבריו בעמ' 5 לפרוטוקול,
12 בחקירתו הנגדית טען כי רכש עראק לחלוקה לנזקקים כחלק מגמילות חסדים עמ' 70
13 לפרוט'), אולם כפי שהבהירו גורמי הרווחה השונים שנחקרו בעניין זה, הדיווחים הגיעו
14 ממקורות שונים בקהילה. מכל מקום דיווחים אלה נתמכו בדיווחים נוספים שפרטה העו"ס
15 (ר' עמ' 31 לפרוט', עמ' 66 לפרוט'). גם אם חוסר תפקודו של האב נגרם מסיבה אחרת, בפועל
16 האב אינו מסוגל לתת מענה בלילות לר', כאשר הוא נזקק לדמות מווסתת בשל קשייו
17 הרגשיים. התוצאה היא שא' (הסובלת בעצמה מחרדות וקשיי הירדמות) נדרשת לטפל
18 באחיה הקטן לפני השינה ובמהלך הלילה, דבר אשר הזיק לשני הקטינים והחריף את מצבם.
19 חשיפתה של א' למצבים אלה מעצימה את מצבי החרדה שלה ובאותה מידה מעצימה את
20 דאגתה הרבה לאביה ולמצבו.
- 21 109. אשר לסוגיית "שגרת חיים" ו"סדר יום" זו הפכה להתרשמותי בעיני האב, כמעין מטרה בפני
22 עצמה. ביטוי זה עשה האב שימוש תדיר הן בפני גורמי הרווחה כפי שעולה מהתסקיר והן
23 בדיון שהתקיים בפני (ר' עמ' 1, עמ' 9 לפרוט'). מצב בו השגרה הקיימת פוגעת בקטינים – יש
24 לפעול לשינויה.
- 25 110. קושי נוסף של האב הינו חוסר היכולת שלו לקבל את מערכת היחסים של האם עם בן זוגה
26 ואת מערכת היחסים הטובה בין בן זוגה לקטינים. ניתן לראות קשר בין עליית המתח בין
27 ההורים ככל שמערכת היחסים בין האם לבן זוגה מתהדקת (ר' דיווח הפסיכיאטרית מיום
28 7.12.18). במהלך הדיונים האב כינה את בן זוגה של האם "זקן ועשיר" "ארנק" ואף לא ראה
29 כל קושי בהאשמת בן הזוג ב"פדופיליה". אינני מקבלת את גירסת האב כאילו האשמות אלה
30 בפדופיליה מעולם לא היו. האב ראה לנכון לדווח כי הקטין התלונן שכן זוגה של האם "רכן
31 עליו" כאשר בדיון הסביר כי הקטין אמר שהוא "שוכב עליו ומדגדג אותו" כשהוא מנסה
32 להעירו (עמ' 67 לפרוט'). ולגבי הקטינה טען האב שהוא "הרגיע" את הקטינה כאשר הביעה
33 חשש שכן זוגה של האם מסתובב בבית כשהיא מתקלחת (עמ' 67 לפרוט'). דברים אלה אינם
34 עולים בקנה אחד עם הדיווחים שהתקבלו לגבי הנזק שנגרם לקטינה בעקבות האשמת האב

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 שכן זוגה של האם פדופיל, הטלטלה הקשה שעברה פורטה בדיווחה של המטפלת גב' ד' מיום
2 8.1.18 ובעיקר האמור בעמ' 2 לדיווח. כן ר' בענין זה דיווח הפסיכיאטרית מיום 7.12.18.
3 111. עוד אציין את חוסר האמון של האב בהליך הטיפולי שמקבלת א' אצל המטפלת גב' ד'. בעוד
4 האב ניתק עימה כל קשר, אינו מעורה בתכנים הטיפוליים ואינו מאמין בתועלת הטיפול, האם
5 מעורבת מאוד בהליך, דואגת להסעה לטיפולים ואף מקבלת הדרכה הורית. עם ההחמרה
6 במצבה הנפשי ובעיקר החרדה ממנה סובלת, התנגד האב אף לטיפול התרופתי וטען שהיא
7 לא "משוגעת" וזלזל בטיפול בתרופות. זלזולו של האב במטפלת הרגשית עבר כחוט השני
8 בדבריו (ר') למשל בחקירתו הנגדית בעמ' 74 – אני לא מוכן להמשיך לפרנס אותה כדי שהיא
9 תשב במצפה שלה ותחליף פאקינג ג'יפ כל שנה" ואינספור ביטויים נוספים גם אם לדבריו
10 בשלב מסויים לא מנע ממנה ליטול את התרופות, הדבר יוצר בלבול רב לקטינה.
11 112. הקשר בין הקונפליקט לקשיים במצבה הרגשית והנפשי של א' תואר היטב ע"י גב' א.י. באבחון
12 הפסיכודיאגנוסטי שנערך לא' בשנת 2015, שם צויין לדימוי עצמי נמוך ופגיע של א', הצטרפה
13 תחושה של אובדן ואבל הקשור לגירושי הוריה, לתחושת האובדן של המשפחה והיא רואה
14 את עצמה כאחראית על שלמות המשפחה כאשר היא תופסת את הוריה כמי שאינם מסוגלים
15 להכיל את הכאב שלה, והיא זו אשר צריכה לגשר על הפערים בין ההורים ולשמר את הקשר
16 ביניהם בכל מחיר גם במחיר יציבותה הנפשית. היא חווה חוויות של דיכאון חרדה וייאוש
17 הקשורות לתחושה שעולמה מתמוטט והיא צריכה להתמודד עם התמוטטות זו לבדה. על אף
18 החרדות והחשש ממחלות וממוות היא חווה דחפים אובדניים ומרגישה שרק אם תמות יבינו
19 הוריה את מצוקתה וייתחילו אליה. כן ר' בענין זה סיכום הוועדה לתכנון טיפול מיום
20 30.03.15. בהקשר זה יוטעם כי היחס בין ההטבה במצבה הנפשי של א' לבין הרגיעה ביחסי
21 ההורים עולה מדיווח הפסיכיאטרית ד"ר פ' מיום 07.12.18.
22 113. יש לציין כי תוקפו של אבחון הינו למשך שלוש שנים (ר' דברי העו"ס בעמ' 36 לפרוט'), וכי א'
23 עברה תהליך עצום של התפתחות וצמיחה (ר' דיווח המטפלת הרגשית מיום 8.1.18), יחד עם
24 זאת בשנת 2018 כוחותיה שוב הידלדלו חלה נסיגה רגשית וניכרו קשיים רבים בתפקודה.
25 האב התקשה לקבל את הקשר בין הקטינים לבין זוגה של האם והקונפליקט בין ההורים הלך
26 והתעצם. הידרדרות נוספת במצבה תוארה בדיווח הפסיכיאטרי מיום 22.03.19 שכללה נדודי
27 שינה קשים, עייפות קשה, קשיים בתיאבון, קילוף במתח של העור סביב ציפורניה,
28 התפרצויות בכי וכעס ותחושה קשה של חוסר אונים. לפיכך בראיה לאורך השנים בצדק ציינה
29 העו"ס לחוק הנוער כי אין שינוי משמעותי מהמצב שהיה בשנת 2015 לעומת המצב בשנת
30 2019 (ר' עמ' 40 לפרוט').
31 114. כך גם לגבי הקטין ר'. כפי שפורט לעיל, בחינוך הבלתי פורמאלי ר' תואר עם התפרצויות זעם
32 קשות. פוגע באנשי הצוות, ילדים ורכוש, אינו מקבל סמכות והצוות מתקשה פעמים רבות,
33 ליצור סביבה מוגנת בעבורו ובעבור שאר הילדים. בבית הספר נבנתה עבורו תוכנית ייחודית
34 הכוללת משימות לימודיות מועטות אולם גם אותן מתקשה לבצע וצבר פערים גדולים.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

115. כפי שתואר בתסקיר הדיווח שהתקבל מהמטפלת הרגשית של הקטין אשר למצבו הרגשי של הקטין מדאיג ביותר. מתמודד עם תכנים המציפים אותו של מלחמה, מאבק, פציעה, הרס, אלימות ומוות. בנוסף, הקטין מתייחס באופן מילולי ומפורש ליחסים הקשים בין הוריו וניכר כי מציאות זו "גוזלת" את כוחותיו ומחמירה את ההתנהגויות הלא מסתגלות. כמו כן, בתקופה האחרונה מבטא דאגת יתר ביחס למצבו של אביו.
116. לעובדה כי בתוך כל הכאוס הקיים, הקטינים בפועל לא מוסתים, אוהבים את שני ההורים, כמהים לקרבתם ואינם "תופסים צד", ישנו מחיר נפשי גבוה אותו הם משלמים.
117. בניגוד לטענת האב אינני סבורה כי יש לזקוף לטובתו של האב את העובדה שכאשר הילדים אצלו, א' פוקדת את מסגרת החינוך לעומת היעדרויותיה בימים בהם היא ישנה אצל אימה. ראשית דיווחים אשר הגיעו לרשויות הרווחה העידו על צעקות בבקרים מבית האב (ר') למשל סיכום וועדה לתכנון טיפול מיום 20.07.15, גם הדיווח של הקטינה אודות הסיבה בגינה הולכת לבית הספר מבית האב, יכולים לספק הסבר לעצם ההגעה לבית הספר (ר') דברי האם בעמ' 66 לפרוט'). אינני מקבלת את גירסת האב שהיה מעיר את הקטינה ב"בוקר טוב חמודה" והיא היתה קמה בשיא הנעימות לביה"ס (עמ' 68 לפרוט'). יודגש כי ההגעה לביה"ס כשלעצמה, איננה בעלת יתרון מיוחד כאשר בביה"ס ישנו חוסר תפקוד מוחלט (ר') דברי העו"ס בעמ' 7 לפרוט' והדיווחים השונים שצורפו לתסקיר).
118. לעומת הדינאמיקה בין האב לקטינה שפורטה לעיל, קיימת חוסר נפרדות בין האב לקטין עם מאפיינים סימביוטיים. דבר זה עולה בצורה ברורה מהתסקיר, מהדו"חות השונים ואף מהתרשמותי מהקטין ומהאב (אשר בהזדמנויות רבות בדיונים הדגיש את הדמיון בינו לבין ר', את הלקויות המשותפות שלהם, ואת הביטחון שהוא מעניק לר' אשר זקוק לו "כל הזמן"). חוסר נפרדות זו אינה מאפשרת לאב להפריד בין טובתו לבין טובתו של ר'. לאחר שניתנה החלטה על הפסקת הלינה, כאמור לעיל, האב החליט להפסיק את המפגשים, דבר שיצר בלבול אצל הקטין אשר בורח לביתו של האב. מדיווח המטפלת הרגשית מיום 22.05.19 עולה כי ר' מאוד מבולבל מהמצב בו מחד גיסא אינו נפגש עם אביו בצורה מסודרת אך מאידך גיסא הוא שומע מאביו שהוא מאוד רוצה לראותו. צוין כי הקטין מאוד מתגעגע לאביו, מביע כמיהה אדירה לראותו, והביקורים האקראיים עימו מערערים אותו.
119. קראתי היטב את נימוקי ההתנגדות של האב להפרדה הגיאוגרפית ולשינוי מקום מגורי הקטינים, ולא מצאתי בהם ממש. קבלת המצב הקיים והותרתו על כנו, הובילה את רשויות הרווחה לשקול לפתוח בהליך נזקקות והוצאת הקטינים ממשמורת הוריהם, אולם העו"ס לחוק הנוער הדגישה כי מדובר מבחינתם כמוצא אחרון (ר' דברי העו"ס בעמ' 6 לפרוט'). גם חלופות אחרות נשקלו (ר' דברי עו"ס לחוק הנוער בעמ' 8 לפרוט'). כן ר' דברי העו"ס לסדרי דין בעמ' 47 לפרוט'). במצב הנוכחי סברו שירותי הרווחה כי ההפרדה הגיאוגרפית הינה הפתרון המחוייב במציאות שנוצרה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

120. הפרדה גיאוגרפית זו תעניק לקטינים את השקט הנפשי לו הם זקוקים, ואשר חיוני להתפתחותם, וכיום נראה כי זהו הפתרון שנראה כבעל הסיכוי הטוב ביותר לכך. לא נעלם מעיני הקושי של הקטינה א' במעברים כפי שבא לידי ביטוי בהערכות השונות שנעשו אולם הקשיים עימם מתמודדת כיום גדולים מהקושי בהתמודדות עם מעבר שכזה (ר' דברי העו"ס לסדרי דין בעמ' 47 לפרוט'). לגבי ר' יוטעם כי לאחר הפסקת הלינה בבית האב התקבל דיווח עדכני ממסגרת החינוך (דיווח מיום 24.05.19 ממנהל ביה"ס) המעיד על שיפור במצבו.
121. בנסיבות אלה, ובהעדר כל נימוק לסטות מהמלצות התסקיר אשר נתמכו בדו"חות השונים וקיבלו חיזוק הן בראיות שהובאו בפני והן מהתרשמותי מהצדדים כפי שפורטו בהרחבה לעיל, אני קובעת כי טובתם של הקטינים מחייבת הפרדה גיאוגרפית בין ההורים. השאלה כעת הינה מי יהיה ההורה שישאר בקיבוץ ומי יהיה זה אשר יעזוב.
122. האב פסל כל אפשרות לעזוב את הקיבוץ אותו כינה "מניה" (ר' למשל דבריו בעמ' 74 לפרוט' ואמירות דומות נוספות). גם האם משלמת מחיר כבד כלכלי אישי ומשפחתי במקרה של עזיבת הקיבוץ: האם נולדה בקיבוץ, בני משפחתה הוריה ואחותה מתגוררים בקיבוץ ומעניקים לה תמיכה וסיוע בכל הנוגע לטיפול בקטינים לרבות סיוע בהסעתם לטיפול, האם לומדת במכללת **** (הקרובה לקיבוץ) וזוכה למימון מגוון צרכיה וצרכיהם של הקטינים מהקיבוץ. מטעמים אלה אני דוחה את גירסת האב לפיה מדובר במהלך שתוכנן ע"י האם על מנת לאפשר לה לעבור להתגורר עם בן זוגה.
123. חרף הקשיים, הביעה האם נכונות לעזוב את ה"בית מלא זבחי הריב" ולהעדיף "פת חרבה ושלווה", ככל שהאב יסרב לעזוב את הקיבוץ.
124. בנסיבות אלה, בהעדר כל אפשרות אחרת (ולשני הצדדים מעבר לקיבוץ סמוך אינו רלבנטי מבחינה כלכלית), משהאפשרות היחידה העולה על הפרק הינה מעבר האם והקטינים ליישוב ****, אני מתירה מעבר כאמור.
125. מהלך עזיבת הקיבוץ והמעבר ל**** ייעשה תוך שמירה על הקשר הטיפולי עם המטפלים של הקטינים. שתי המטפלות של הקטינים הן דמויות משמעותיות בחייהם, והקשר עימן מסייע לקטינים בתיווך המציאות וארגונה. נוכח שיתוף פעולה מצד האב בעניין זה, אני מורה כי מתן הטיפולים הרגשיים לקטינים ייעשו בחתימת האם בלבד.

זמני שהות בין הקטינים לאביהם לאחר העתקת מגוריהם:

126. בכל הנוגע לקיום זמני שהות לאחר מעבר הקטינים, אלה חייבים להתקיים בצורה קבועה ומוסדרת ובהקדם. החשיבות הרבה שיש לקשר יציב וסדיר בין האב לקטינים אינה מוטלת בספק והודגשה ע"י האם וגורמי הרווחה.
127. יחד עם זאת, לא ניתן לצפות בשלב זה את האופן בו יקבל האב את פסק הדין המתיר מעבר מגורי הקטינים, זאת אני אומרת על רקע האופן בו קיבל את ההחלטה בדבר הפסקת הלינה בביתו, וכן על רקע דברי האב בחקירתו הנגדית (עמ' 71 שם טען כי למעבר שכזה יהיו

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

- 1 "השלכות חמורות שכן קיבוץ **** זה משהו נדיר" "גן עדן" ו"אין דבר כזה להתנתק
- 2 מהקיבוץ" ודבריו בעמ' 74 כי לא משנה ההמלצה בדבר הריחוק הגיאוגרפי "זה לא משנה. זה
- 3 לא יהיה. לא יקרה. גם אם תהיה החלטה לא יקרה". בנוסף אני רואה בשלב זה קושי בהגעת
- 4 האב לבית האם ובן זוגה נוכח תחושות האב כלפי התא המשפחתי החדש של האם, והביטוי
- 5 החיצוני שהוא נותן לתחושותיו אלה.
- 6 128. עוד שמתי לנגד עיני את המלצת המטפלת הרגשית של הקטין אשר המליצה על המעבר ל****
- 7 כמהלך אשר ישים את צרכיו של הקטין בראש סולם העדיפויות, כאשר אולי ויהיה צורך
- 8 בפיקוח על המפגשים בין הקטין לאביו לאחר המעבר נוכח מצבו הנפשי של האב.
- 9 129. לפיכך אני מורה כי האב יפגוש את הקטינים בשלב הראשון אחת לשבוע ובהמשך פעמיים
- 10 בשבוע - פעם אחת באמצע השבוע ופעם שניה בסוף השבוע (שישי או שבת). בשלב זה ללא
- 11 קיום הסדרי לינה.
- 12 130. הגם שבמקרה זה אין מדובר בבקשה של האם להעתיק מקום מגוריה (שאז הנטייה להטיל
- 13 עליה חלק משמעותי יותר בנטל הסעת הקטינים גדולה יותר), אינני סבורה כי הגעת האב
- 14 ליישוב **** לשם קיום זמני שהות תיטיב עם הקטינים, עם האם או עם בן זוגה.
- 15 131. לפיכך אני מורה כי **בשלב הראשון** האם היא זו אשר תישא בנטל הסעת הקטינים לשם קיום
- 16 זמני השהות, ואלה יתקיימו בקיבוץ ****.
- 17 132. אני רואה לנכון לעשות שימוש בסמכות לפי סעיפים 19 ו-68 לחוק הכשרות המשפטית
- 18 והאפורופסות, התשכ"ב – 1962 ולהסמיק את העו"ס לסדרי דין ב***** לקבוע **את היום**
- 19 **בו יתקיימו זמני השהות ואת השעות המדוייקות, בהתאם למתכונת שנקבעה לעיל, לרבות**
- 20 **את הצורך בפיקוח על המפגשים בשלב הראשון**, כמו גם להכריע בכל מחלוקת בעניין קיום
- 21 זמני השהות, בין האב לקטינים.
- 22 133. הצדדים מחוייבים להישמע להנחיות העו"ס ודין כל הנחיה שלה כדין הוראה שיפוטית, שעה
- 23 שהיא מהווה זרועו הארוכה של בית המשפט.
- 24 134. העו"ס תגיש תסקיר משלים ובו המלצות בעניין קיום זמני השהות הקבועים, לרבות בחופשות
- 25 שבתות וחגים וכן המלצות בעניין נטל הסעת הקטינים, לאחר שתשמע את עמדות הצדדים
- 26 בעניין זה. **התסקיר המשלים יוגש תוך 60 יום מהיום.**
- 27 135. **חרף העתקת מקום מגורי הקטינים מבוקש כי התסקיר המשלים ייערך ע"י לשכת הרווחה**
- 28 **ב*****.** לאחר מכן המשך הטיפול בעניינם של הקטינים ייעשה בהתאם לנהלים קרי,
- 29 בהתאם למקום מגורי הקטינים.
- 30
- 31 **בכל הנוגע לרישום מוסדות החינוך:**
- 32 136. משהתרתי את העתקת מקום מגורי הקטינים ליישוב ****, ובהעדר שיתוף פעולה מוחלט בין
- 33 ההורים, אני מורה כי האם תוכל לרשום את הקטינה א' למוסד חינוך לרבות לביה"ס****,
- 34 ללא חתימת האב, ולשם כך די יהיה בחתימת האם.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053 ג' נ' מ

תיק חיצוני:

137. אשר לקטין ר', לא מצאתי סיבה לסטות מהמלצות וועדת הזכאות והאבחון. קשייו של הקטין הרגשיים הנפשיים וההתנהגותיים פורטו לעיל ונתמכים במספר חווה"ד של מומחים שונים שבדקו את לאורך השנים כפי שפורט בהרחבה לעיל. כן ר' פרוטוקול הוועדה ודיווח מנהל ביה"ס מיום 21.06.19. המוסד החינוכי בו לומד הקטין כיום הבהיר כי המסגרת הקיימת אינה מתאימה לו, אם כי זהו הפתרון הקיים באיזור המגורים הנוכחי של הקטין. גם לאחר שנבנתה עבורו תוכנית ייחודית הכוללת משימות לימודיות מועטות יותר, הוא מצליח ליישם חלק קטן מהתוכנית וצבר פערים גדולים.

138. עמידתו של האב על המשך לימודי הקטין בביה"ס בו הוא לומד כיום, כהמשך להתנגדותו לכל טיפול בקטין וכחלק מהתעקשותו להותיר את המצב הקיים כמות שהוא אינה עולה בקנה אחד עם טובתו של הקטין, ואינה רלבנטית נוכח העתקת מקום מגורי הקטין.

139. בנסיבות אלה אני מתירה לאם לרשום את הקטין לבית ספר בו קיימת כיתת ליקויי למידה בהתאם לזכאותו לשירותי חינוך מיוחד, או למסגרת ב"ס לחינוך מיוחד, לרבות לבית הספר *** בקיבוץ ****, ולשם כך אין צורך בחתימת אביו ודי בחתימת האם.

בכל הנוגע למתן טיפול תרופתי לקטינה:

140. לאחר שעיינתי בהמלצות התסקיר המשלים ובדיווח של הפסיכיאטרית ד"ר פ' מיום 25.03.19, נוכח עמדת האב שנעה מזלזול גמור לשימוש בתרופות, זריקת תרופות שניתנות לקטינה עד אדישות וטענה שאינו מונע ממנה טיפול, ונוכח הצפי לגמישות ודינמיות בטיפול התרופתי, אני מאשרת כי לשם מתן טיפול תרופתי לקטינה ממשפחת ***** וכן תכשירי רגיעה או שינה בהתאם לצורך, די יהיה בהסכמת האם ובחתימתה, ללא צורך בהסכמת האב ובלבד שהדבר ייעשה בליווי רפואי צמוד.

141. לשם הצגת ההכרעה בפני מוסדות החינוך לשם רישום הקטינים, ועל מנת לשמור על פרטיותם של הצדדים – ניתן להגיש פסיקתא לחתימה.

142. המזכירות תמציא לצדדים וללשכה לשירותים חברתיים ב***** ותסגור את התיק, וכן תעקוב אחר קבלת התסקיר המשלים בכל הנוגע לזמני השהות הקבועים.

ניתן היום, י"ד אב תשע"ט, 15 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בקריית שמונה

תלה"מ 18-12-44053-ג' נ' מ

תיק חיצוני:

אביבית נחמיאס, שופטת

- 1
- 2
- 3
- 4